

Czwartek, 9 czerwca 2022 r.

P9_TA(2022)0245

Nowy instrument handlowy umożliwiający wprowadzenie zakazu obrotu produktami pochodzącymi z pracy przymusowej

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 9 czerwca 2022 r. w sprawie nowego instrumentu handlowego umożliwiającego wprowadzenie zakazu obrotu produktami pochodzącymi z pracy przymusowej (2022/2611(RSP))

(2022/C 493/14)

Parlament Europejski,

- uwzględniając orędzie o stanie Unii Europejskiej ogłoszone 15 września 2021 r. przez przewodniczącą Komisji Ursulę von der Leyen,
 - uwzględniając wniosek Komisji z 23 lutego 2022 r. dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie należytej staranności przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju oraz zmieniającej dyrektywę (UE) 2019/1937, COM(2022)0071,
 - uwzględniając komunikat Komisji z 23 lutego 2022 r. w sprawie godnej pracy na całym świecie na rzecz globalnej sprawiedliwej transformacji i trwałej odbudowy (COM(2022)0066),
 - uwzględniając wytyczne Komisji i Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych z 12 lipca 2021 r. w sprawie należytej staranności unijnych przedsiębiorstw w celu przeciwdziałania ryzyku pracy przymusowej w ich działalności i łańcuchach dostaw,
 - uwzględniając swoją rezolucję z 17 grudnia 2020 r. w sprawie pracy przymusowej i sytuacji Ujgurów w Regionie Autonomicznym Sinciang-Ujgur⁽¹⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z 16 grudnia 2021 r. w sprawie pracy przymusowej w fabryce Linglong i protestów ekologicznych w Serbii⁽²⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z 10 marca 2021 r. zawierającą zalecenia dla Komisji dotyczące należytej staranności i odpowiedzialności przedsiębiorstw⁽³⁾,
 - uwzględniając Konwencję Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP) dotyczącą pracy przymusowej z 1930 r. oraz protokół z 2014 r. do tej konwencji,
 - uwzględniając Konwencję MOP z 1999 r. dotyczącą zakazu i natychmiastowych działań na rzecz eliminowania najgorszych form pracy dzieci,
 - uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka z 1948 r.,
 - uwzględniając Wytyczne ONZ dotyczące biznesu i praw człowieka,
 - uwzględniając wytyczne OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych,
 - uwzględniając pytanie do Komisji w sprawie nowego instrumentu handlowego umożliwiającego wprowadzenie zakazu obrotu produktami pochodzącymi z pracy przymusowej (O-000018/2022 – B9-0015/2022),
 - uwzględniając art. 136 ust. 5 i art. 132 ust. 2 Regulaminu,
 - uwzględniając projekt rezolucji Komisji Handlu Międzynarodowego,
- A. mając na uwadze, że w Konwencji (nr 29) Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącej pracy przymusowej lub obowiązkowej z 1930 r. praca przymusowa została zdefiniowana jako wszelka praca lub usługi wymagane od jakiejś osoby pod groźbą jakiegokolwiek kary i do których dana osoba nie zgłosiła się dobrowolnie; mając na uwadze, że MOP wykorzystuje 11 wskaźników do stwierdzenia istnienia pracy przymusowej; mając na uwadze, że te wskaźniki to: wykorzystanie słabszej pozycji (społecznej), oszustwo, ograniczenie swobody przemieszczania się, izolacja, przemoc fizyczna i seksualna, zastraszanie i groźby, zatrzymywanie dokumentów tożsamości, niewypłacanie wynagrodzeń,

⁽¹⁾ Dz.U. C 445 z 29.10.2021, s. 114.

⁽²⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2021)0511.

⁽³⁾ Dz.U. C 474 z 24.11.2021, s. 11.

Czwartek, 9 czerwca 2022 r.

związanie długiem, niewłaściwe warunki pracy i życia oraz nadmierna liczba nadgodzin; mając na uwadze, że aby stwierdzić pracę przymusową czasami konieczne jest potwierdzenie występowania więcej niż jednego z wymienionych wskaźników;

- B. mając na uwadze, że MOP szacuje, iż obecnie na całym świecie 25 mln ludzi znajduje się w sytuacji pracy przymusowej, z czego 20,8 mln w sektorze prywatnym, a 4,1 miliona – w pracy przymusowej narzuconej przez państwo; mając na uwadze, że kobiety i dziewczęta stanowią 61 % ofiar pracy przymusowej; mając na uwadze, że pracownicy migrujący są szczególnie narażeni na pracę przymusową; mając na uwadze, że pandemia COVID-19 pogorszyła sytuację;
- C. mając na uwadze, że według najnowszych globalnych szacunków MOP na początku 2020 r. 160 mln dzieci pracowało na całym świecie, co stanowi jedną dziesiątą wszystkich dzieci na świecie; mając na uwadze, że 79 mln dzieci, czyli prawie połowa wszystkich pracujących dzieci, jest ofiarami najgorszych form pracy dzieci, wykonywanej w niebezpiecznych warunkach, które bezpośrednio zagrażają ich zdrowiu, bezpieczeństwu i rozwojowi moralnemu;
- D. mając na uwadze, że badania wykazały, iż praca przymusowa osłabia zrównoważony rozwój, pogłębia międzypokoleniowe ubóstwo i nierówności, ma negatywny wpływ na sprawowanie rządów oraz napędza korupcję i nielegalne przepływy finansowe;
- E. mając na uwadze, że gospodarka UE jest powiązana z milionami pracowników na całym świecie poprzez globalne łańcuchy dostaw; mając na uwadze, że konsumenci w UE chcą mieć pewność, że towary, które kupują, są produkowane w sposób zrównoważony i uczciwy, zapewniający godną pracę tym, którzy je wytwarzają;
- F. mając na uwadze, że praca przymusowa jest niewycenianym czynnikiem zewnętrznym, który hamuje innowacje i produktywność oraz daje nieuczciwą przewagę konkurencyjną przedsiębiorstwom i rządów, które ją wspierają;
- G. mając na uwadze, że przewodnicząca Komisji Ursula von der Leyen potwierdziła w orędziu o stanie Unii z 2021 r., że Komisja zaproponuje zakaz wprowadzania na rynek UE produktów pochodzących z pracy przymusowej;
- H. mając na uwadze, że we wniosku dotyczącym dyrektywy w sprawie należytej staranności przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju Komisja określa obowiązki w zakresie należytej staranności dla dużych przedsiębiorstw powyżej określonego progu oraz dla niektórych innych przedsiębiorstw w szczególnie wrażliwych sektorach, aby zidentyfikować rzeczywisty i potencjalny negatywny wpływ na prawa człowieka, w tym prawa pracownicze, oraz na środowisko w globalnych łańcuchach dostaw;
- I. mając na uwadze, że w komunikacie Komisji z 23 lutego 2022 r. w sprawie godnej pracy na całym świecie na rzecz globalnej sprawiedliwej transformacji i trwałej odbudowy (COM(2022)0066) przedstawiono plany Komisji dotyczące przygotowania nowej inicjatywy ustawodawczej, która zakaze wprowadzania do obrotu w UE produktów pochodzących z pracy przymusowej, w tym przymusowej pracy dzieci; mając na uwadze, że ta nowa inicjatywa będzie obejmowała zarówno produkty krajowe, jak i produkty przywożone, oraz połączy zakaz z solidnymi, opartymi na analizie ryzyka ramami egzekwowania prawa;
- J. mając na uwadze, że praca przymusowa jest zjawiskiem złożonym, a zakaz dotyczący produktów pochodzących z pracy przymusowej nie wystarczy, by wyeliminować pracę przymusową i usunąć jej podstawowe przyczyny; mając na uwadze, że w celu rozwiązania tego globalnego problemu UE powinna skupić się także na dialogu z krajami spoza UE, pomocy technicznej, budowaniu zdolności i podnoszeniu świadomości; mając na uwadze, że UE powinna również aktywnie działać na szczeblu wielostronnym, aby znaleźć wspólne rozwiązania w celu wyeliminowania pracy przymusowej;
- K. mając na uwadze, że wiele przedsiębiorstw w UE stosuje szereg dobrowolnych i pokrywających się zestawów wytycznych dotyczących odpowiedzialnego prowadzenia działalności gospodarczej, ale ich stosowanie nadal wymaga poprawy; mając na uwadze, że w celu rozwiązania tego problemu UE wprowadziła już obowiązkowe zasady należytej staranności w konkretnych sektorach, takich jak sektor drzewny i pozyskiwanie minerałów z regionów ogarniętych konfliktami;

Czwartek, 9 czerwca 2022 r.

- L. mając na uwadze, że skuteczność wykluczenia produktów pochodzących z pracy przymusowej zależy będzie od szeregu czynników, takich jak odsetek światowego popytu sektorowego uczestniczącego w bojkocie, koszty i opłacalność przesunięcia handlu, realokacji handlu lub transformacji produktów dla przedsiębiorstw eksportujących, siła rynkowa dostawców oraz sposób, w jaki rząd państwa przyjmującego reaguje na naciski zewnętrzne;
- M. mając na uwadze, że należy połączyć szereg narzędzi w celu rozwiązania różnych problemów związanych z pracą przymusową;
- N. mając na uwadze, że aby wszelkie wykluczenia produktów były zgodne z zasadami WTO, muszą być skonstruowane w taki sposób, by nie naruszały zobowiązań w zakresie wolnego handlu dotyczących niedyskryminowania towarów ze względu na pochodzenie geograficzne; mając na uwadze, że art. XX Układu ogólnego w sprawie taryf celnych i handlu stanowi podstawę prawną do uzasadnienia decyzji o wykluczeniu produktu; mając na uwadze, że każde takie wykluczenie musi być oparte na dowodach i musi nastąpić po konsultacjach z zainteresowanymi stronami;
- O. mając na uwadze, że wprowadzenie zakazu produktów pochodzących z pracy przymusowej jest priorytetem politycznym zarówno Parlamentu, jak i całej UE;
1. wzywa do wprowadzenia nowego, zgodnego z zasadami WTO instrumentu handlowego, który uzupełniłby zasady należytej staranności przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju, zakazując przywozu i wywozu produktów wytwarzanych lub transportowanych z wykorzystaniem pracy przymusowej, i który powinien zostać uzupełniony o środki dotyczące handlu wewnątrzunijnego; podkreśla, że wszelkie przyszłe ramy UE muszą być proporcjonalne, niedyskryminacyjne i skuteczne, z poszanowaniem zobowiązania do stworzenia otwartego i opartego na zasadach systemu handlowego; podkreśla, że nowy wniosek mógłby opierać się na najlepszych praktykach krajów, w których obowiązują podobne przepisy, takich jak Stany Zjednoczone i Kanada;
 2. podkreśla, że w celu ustalenia, czy korzystano z pracy przymusowej, należy opierać się na wskaźnikach MOP dotyczących pracy przymusowej, w tym na wytycznych pt. „Hard to see, harder to count – Survey guidelines to estimate forced labour of adults and children” [Trudno stwierdzić, jeszcze trudniej obliczyć – Wytyczne dotyczące badań w celu oszacowania pracy przymusowej dorosłych i dzieci];
 3. uważa, że nowy instrument powinien umożliwiać wprowadzenie zakazu pracy przymusowej w odniesieniu do produktów pochodzących z konkretnego miejsca produkcji, konkretnego importera lub przedsiębiorstwa, produktów pochodzących z konkretnego regionu w przypadku organizowanej przez państwo pracy przymusowej oraz produktów pochodzących z konkretnego statku transportowego lub floty transportowej;
 4. uważa, że na mocy nowego unijnego instrumentu władze publiczne, z własnej inicjatywy lub działając na podstawie otrzymanych informacji, powinny zatrzymywać towary na granicy UE, jeżeli uznają, że istnieją wystarczające dowody na to, że towary te zostały wyprodukowane lub przetransportowane z wykorzystaniem pracy przymusowej; zauważa, że importer, którego towary zostały zatrzymane, powinien mieć możliwość odparcia zarzutów poprzez udowodnienie, że towary nie zostały wyprodukowane ani przetransportowane z wykorzystaniem pracy przymusowej, w wyniku czego towary mogą zostać zwolnione; podkreśla, że dowody potwierdzające brak pracy przymusowej muszą być oparte na normach MOP;
 5. zauważa, że produkty powinny być zajęte po stwierdzeniu przez władze publiczne, na podstawie wystarczających dowodów, że do produkcji lub transportu towarów wykorzystano pracę przymusową, lub jeśli towary pochodzą z określonego regionu, w którym powszechna jest narzucona przez państwo praca przymusowa; podkreśla, że zajęty ładunek zostanie zwolniony, jeśli dane przedsiębiorstwo jest w stanie udowodnić, że nie korzystano z pracy przymusowej lub że wdrożono środki zaradcze oraz że nie ma już żadnych oznak pracy przymusowej;
 6. zauważa, że wiele firm z UE już podejmuje wysiłki, by w ich łańcuchach dostaw nie stosowano praktyk naruszających prawa człowieka i prawa pracownicze; wzywa Komisję do zaoferowania przedsiębiorstwom, w szczególności MŚP, technicznego i innego odpowiedniego wsparcia w celu dostosowania się do nowych przepisów, aby uniknąć niepotrzebnych obciążeń dla MŚP; ponadto wzywa Komisję do oceny wdrożenia tego instrumentu i jego wpływu na przedsiębiorstwa z UE;
 7. uważa, że Komisja, w szczególności główny urzędnik ds. egzekwowania przepisów handlowych, a także organy krajowe, muszą być uprawnieni do wszczynania dochodzeń; zauważa, że organy publiczne powinny mieć możliwość działania na podstawie informacji przekazywanych przez zainteresowane strony, organizacje pozarządowe lub poszkodowanych pracowników, oraz w drodze sformalizowanej i bezpiecznej procedury składania skarg, np. za pośrednictwem punktu kompleksowej obsługi;

Czwartek, 9 czerwca 2022 r.

8. wzywa Komisję do zapewnienia, by na mocy nowego unijnego instrumentu odpowiedzialne przedsiębiorstwa musiały, przed zniesieniem ograniczeń w imporcie, zapewnić zadośćuczynienie poszkodowanym pracownikom; wzywa do monitorowania środków zaradczych i działań naprawczych we współpracy z odpowiednimi zainteresowanymi stronami, w tym organizacjami społeczeństwa obywatelskiego i związkami zawodowymi;
 9. uważa, że należy stworzyć system koordynacji na szczeblu UE, aby wspierać organy celne państw członkowskich i zapewniać przejrzystość wszystkich wszczętych procedur;
 10. podkreśla, że organy publiczne mogą wymagać od przedsiębiorstw ujawnienia istotnych informacji dotyczących spółek zależnych, dostawców, poddostawców, wykonawców i partnerów handlowych w łańcuchu dostaw, z należyтым uwzględnieniem tajemnicy handlowej; w tym celu zwraca się do Komisji o opracowanie wytycznych, aby pomóc przedsiębiorstwom w ustanowieniu procesu mapowania łańcucha dostaw w celu określenia, co stanowi istotną informację; podkreśla, że publiczna baza danych zawierająca informacje na temat poszczególnych dostawców, stwarzanego przez nich ryzyka lub, przeciwnie, dowodów godnej pracy, mogłaby zmniejszyć obciążenie administracyjne przedsiębiorstw;
 11. wzywa do stworzenia i prowadzenia publicznego wykazu podmiotów, regionów i produktów objętych sankcjami;
 12. podkreśla znaczenie współpracy z partnerami o podobnych poglądach w celu położenia kresu pracy przymusowej na całym świecie i zapewnienia, że towary pochodzące z pracy przymusowej nie będą przedmiotem handlu; zauważa, że konieczne są wspólne wysiłki, aby zagwarantować, że zakaz nie będzie obchodzony oraz że nie będzie można zmienić trasy przewozu towarów, co do których istnieje podejrzenie, iż zostały wyprodukowane z wykorzystaniem pracy przymusowej;
 13. uważa, że aby dokonać zmian w skali globalnej, UE powinna ściśle współpracować ze swoimi partnerami poprzez wspólne działania i dochodzenia; apeluje o to, by delegatury UE odgrywały aktywną rolę w kontaktach z państwami spoza UE i zainteresowanymi stronami w kwestiach związanych z nowymi przepisami;
 14. zauważa, że nowy instrument handlowy mający na celu wprowadzenie zakazu obrotu produktami pochodzącymi z pracy przymusowej powinien być spójny i uzupełniać inne inicjatywy w zakresie należytej staranności oraz obowiązujące przepisy dotyczące praw człowieka i zrównoważonego rozwoju; zauważa, że należy to uwzględnić w przeglądzie 15-punktowego planu działania w sprawie rozdziałów dotyczących handlu i zrównoważonego rozwoju, a także w kolejnych rozdziałach dotyczących handlu i zrównoważonego rozwoju w umowach o wolnym handlu zawieranych przez UE;
 15. wzywa do wykorzystania inwestycji publicznych i prywatnych w celu stworzenia dodatkowych możliwości produkcyjnych wolnych od pracy przymusowej w łańcuchach dostaw, których to dotyczy;
 16. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Komisji, Radzie i państwom członkowskim.
-